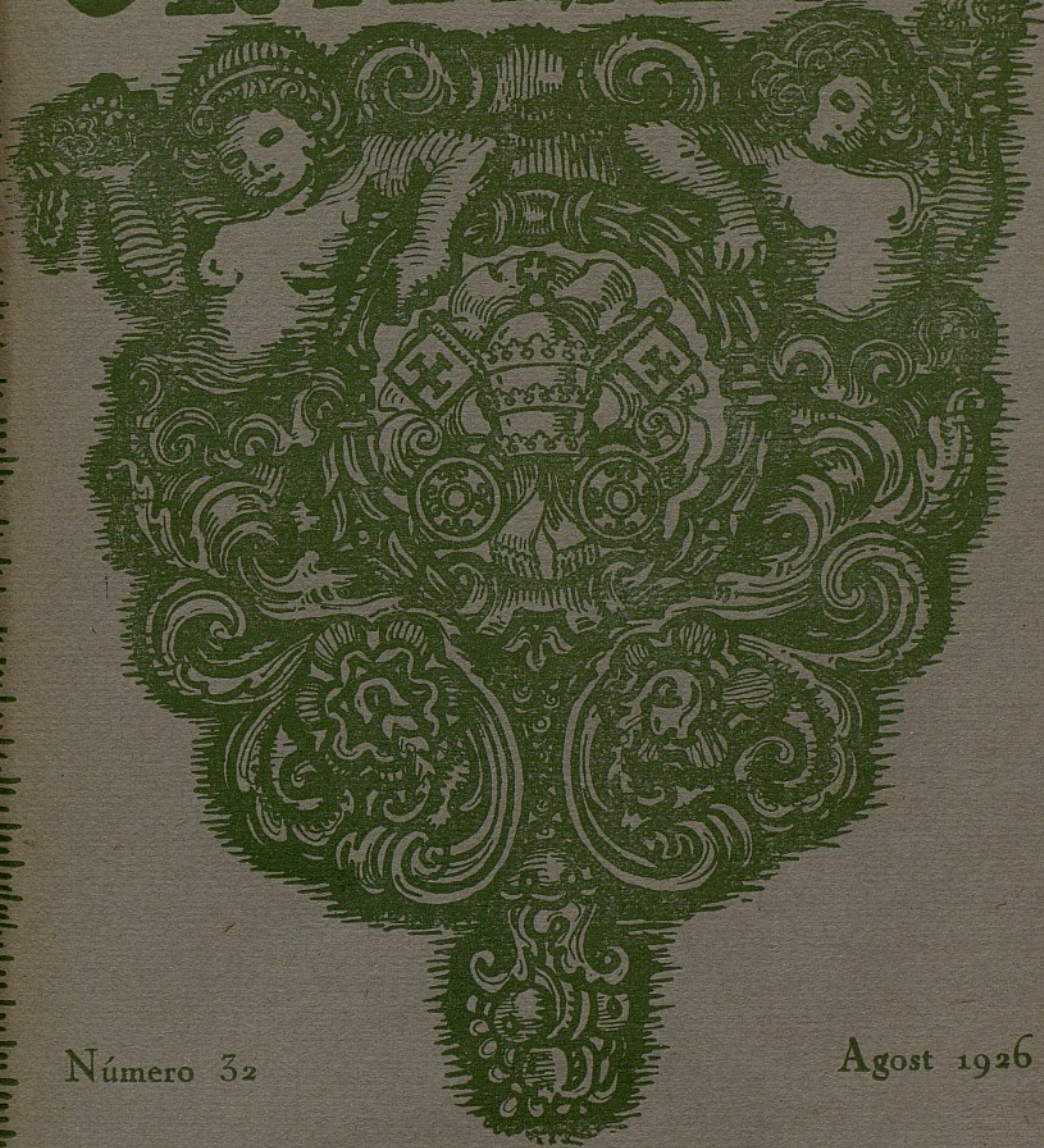

OR i FLAMA

Número 32

Agost 1926

BUTLLETÍ PORTAVEU DEL CENTRO
MORAL INSTRUCTIVO DE GRACIA

Cafès Torrefactes

MARACAIBO

Els més exquisits

Casa Central:
Salmerón, 124 (cantonada Montseny)

Sucursal Sabadell:
Plaça Pi i Margall, 16

**PREUS ESPECIALS PER A
BARS, RESTAURANTS,
LLETERIES I SOCIETATS**

*La Casa Central obsequiarà a tot comprador
de 100 grams de cafè, que presenti aquesta
Revista, amb una capsa de pastilles de cafè
amb llet, marca «El Explorador» (Logroño).*

CERERIA

de l'Immaculat Cor de Maria

Frederic Diez

*Especialitat en
ciris litúrgics*

Travessera, 179

(Enfront Passeig St. Joan) - Telèfon 2064 G.

Barcelona (Gràcia)

JOSEP BATLLE
FLORICULTOR

*Especialitat en rams per a núvia
Corones : Flors selectes : Adornos
per a salons.—Tot a preus limitats*

*Passeig de Gràcia, 105 (abans
Diagonal, 393) Barcelona (G.)*

**Fàbrica
de Pastes
Alimentícies**

J. Torrens

Successor

Vda. de J. Lligoña

Disponible

Carrer Salmerón, 96

Abaceria Central: Taula, 38

Barcelona (Gràcia)

DIBUIXOS, BRODATS I CALATS
a mà i a màquina

**Pilar Armengol
de Genescá**
Dibuixant

Montseny, 25
(junt a Salmerón) Barcelona (G.)

L'ESTISORA

**SASTRERIA
VILA**

Elegància bons
preus : Rebudes
les millors nove-
tats per a la tem-
porada d'estiu.

Salmerón, 89

**GRANS MAGATZEMS
LES AMÉRIQUES**

Salmerón, 47 · Telèfon 2362 G.

NOVETATS PER A ISTIU:
**LLANES, SEDES I
COTONS FANTASIA**
a preus limitats

Esplèndida col·lecció en
Echarpes i Mocadors Moda

Gèneres Blancs
a preus de fàbrica

TOT BO I BARAT PREU FIXE

**J.M. MADURELL
ARIMON**

Constructor de Obras
DIAGONAL 452 TEL. 6-1012 BARCELONA

Pompes
Fúnebres

La Condal, S. A.

La més important i acreditada
de Barcelona

Regentada per

Isidre Sarsanedas

No confondre-la amb
les ex-Monopolio

Menéndez Delago, 137
Telèfon 2856 G.

Disponible

COMPANYIA TRASATLÀNTICA

VAPORS
CORREUS
TRASATLÀNTICS

SERVEIS:

RÀPID. - Nord Espanya - Cuba - Mèxic

EXPRESS. - Mediterrani - Argentina

MEDITERRANI. - Filipines - Japó - Xina

MEDITERRANI. - Costa Firme - Pacífic

MEDITERRANI. - Cuba - Mèxic

MEDITERRANI. - New - York

MEDITERRANI. - Fernando Póo

*Servici tipus Gran Hotel, T. S. F., Radiotelefonía,
Orquestra, Capella, etc.*

PER A INFORMES, A LES AGÈNCIES DE LA COMPANYIA
EN ELS PRINCIPALS PORTS D'ESpanya

A BARCELONA:

OFICINES DE LA
COMPANYIA

Plaça Medinaceli, 8

CONSIGNATARI:

A. RIPOL

Via Layetana, n.º 5

Aquesta alta perfecció en la formació religiosa dels seus alumnes és el mèrit més preat de les Escoles del Centre, i si aquest mèrit no constitueix l'honor, la veritable excel·lència dels qui tenen la ventura de figurar a les llistes de socis de l'entitat que les sosté, només pot ésser degut a una falta, ben sensible, de reflexió dels designis de Déu N. S. sobre la societat

catòlica, Centre Moral Instructiu de Gràcia fàcilment
comprovable en el decurs de la seva existència.

El Centre, com totes les institucions destinades a grans empreses, ha passat fonder crisis; del Centre podríem dir, amb la modèstia que el cas reclama i guardades les degudes proporcions, el que diem de la Santa Església que si no fos obra de Déu, els homes, faria segles que l'haurien tirat a terra. Una mirada a l'historial del Centre té una valor apologetica més forta del que sembla, vull dir que és tota una defensa d'aquest corrent que fent de les Escoles l'objecte preferent, únic, diria millor, dels afectes, de les aficions del soci ens situa en els fervorosos temps de la fundació i ens posa amb contacte amb les figures d'aquells graciencs humils i coratjosos que amb tant d'encert posaren a les propagandes anticristianes que amenaçaven amb pervertir tot Gràcia, l'irresistible aturador d'unes escoles que en número, en qualitat de professors i de medis d'ensenyament estaven força per damunt de les escoles evangèliques i lliurepensadores.

El qui escriu aquestes ratlles ha estat alumne de les escoles del Centre; els propis records el porten a l'època de la gran crisi, crisi d'ideals socials i crisi d'organització escolar. Aquella època de la pèrdua de les Colònies de l'Estat Espanyol que agreuja la misèria de recursos pecuniaris del Centre i introdueix la decadència i la desorganització a les escoles.

Això que acabo de dir no ho dic pas per a fer història, ho dic sols per a manifestar el valor del propi testimoni ; doncs bé, malgrat de totes les contrarietats i de totes les desorganitzacions d'un instant, el Centre conservà la preeminència en l'ordre moral i no hagué de cedir, ni davant de les escoles congregacionistes, en ço que es refereix a la intensitat de la formació religiosa.

Els alumnes del Centre de l'època del meu record teníem per mestres homes d'una fe gegant i sentíem ben sovint les fervoroses exhortacions de sacerdots tan virtuosos com el P. Clotet, missioner del Cor de Maria, que molt fàcil que arribem a venerar nosaltres mateixos en un altar, i com aquell Mn. Auferil, que així com Sant Joan l'Evangelistà només sabia l'amor de la caritat, el bon vellet només ens sabia fer el sermó de l'obediència.

Els meus temps no eren els temps de la restauració litúrgica, però aquells mesos de Maria, aquells obsequis infantívols de pregàries, flors i ciris, davant

LES ESCOLES DEL CENTRE MORAL INSTRUCTIU DE GRÀCIA

§

Si l'obertura d'una nova escola catòlica sempre aixeca el cor, ara que es volen reobrir i reformar i engrandir unes escoles que tenen cinquanta vuit anys de servei en la sembra i ensenyança de la Bona Nova, és una bona nova que ens porta especial alegria a tots els qui coneixem d'una banda els mèrits, els esforços, la voluntat dels directors i d'altra banda la necessitat que d'un escoles així, cristianes i modernes, catòliques d'ànima i modernes materialment, té aquesta ciutat dintre de la ciutat de Barcelona, que és Gràcia.

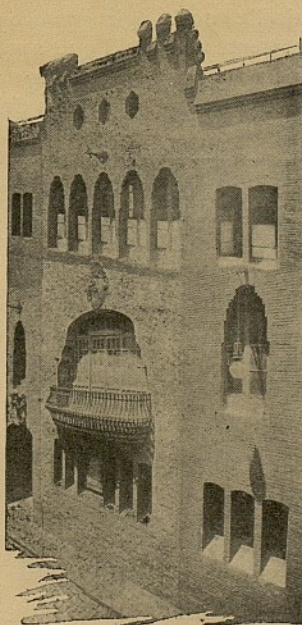
Uns homes generosos volen donar a les venerables escoles del Centre Moral Instructiu de Gràcia una nova amplitud per tal d'obtenir-ne una més gran eficàcia social i religiosa. Milloira dels locals, mobiliari, utillatge, selecte professorat, tot això seran els signes d'aquest perfeccionament. Animarà, vivificarà la reforma el fervor de les persones en les quals ha insuflat l'Esperit Sant l'alè constructor i el zel per a la escampada a dojo en els soles del poble gracienc, de la sacra llavor de la Doctrina Cristiana.

Llavor de cristians, grana

de ciutadania. Es proposen els beneïts iniciadors de la reforma, fer d'aquestes escoles restaurades un gresol de formació de nois piadosos, nodrits d'intel·ligència, fermes de caràcter, per a que influeixin en la vida social, per a que duguin l'empremta de la causa divina a tots els indrets on, de grans, hauran d'actuar i moure's.

Al Centre Moral Instructiu, entitat model en l'esfera corporativa catòlica, li pertoca el complement de posseir una escola primària que sigui com la introducció a la vida social, la preparació als fins que les diferents activitats del Centre es proposen atendre. L'obra d'aquestes escoles es perllonga i amplifica en la «Joventut» i en la «Congregació», que fan companyia a l'alumne en sa adolescència post-escolar, li conserven i presserven l'esperit, i tutel·len la seva entrada a la plenitud viril, guiant-lo a dins de la cleda amorosa de l'associació que els serà, tota la vida, una segona llar: llar d'esplai, de conreu espiritual, d'ajuda mútua, d'expansió religiosa i cívica.

Aquesta tasca del Centre, preparada en ses escoles, queda inscrita i ordenada dins el marc de la vida parroquial. La parroquia, amb son Rec-

Centre Moral de Gràcia

tor, cap espiritual i consiliari del Centre i de ses aules, dóna a n'aquest conjunt educatiu la seva orientació definitiva. Les excel·lències totes de la unió compenetrada del pastor i els fidels, especialment els infants, troben satisfacció completa en les escoles del Centre,

que ensenyen als petits l'amor al culte i el fervor litúrgic, que els acompanyen als divins oficis i els ensinistren en els cants sagrats, i sobretot els fortifiquen en la freqüència pràctica de sagraments, oi més els hi encaminen en tota ocasió fent-los conèixer els carrers que duen a l'església tant com els que porten a estudi.

Tot això, que ja existia, i que en sos antecedents depassa i tot l'actual generació, perquè de l'any 1868 daten aquestes Escoles, fundades que foren en oposició a unes de protestants, ara es disposa a recobrar nova vigoria, i per tant cal que hi prestin l'atenció deguda tots els qui llegiran les presents ratlles, que a tots interessa i convé per una raó o altra, l'èxit i el fruit d'aquesta obra oportu-

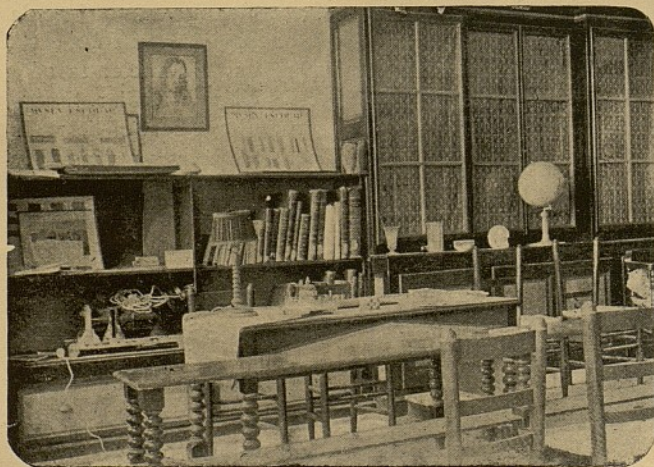
Grup d'alumnes al pati de l'Escola

gú, doncs, vénen a competir les Escoles del Centre Moral Instructiu car, per dissort, hi ha lloc i feina per a molts altres centres i col·legis que existissin.

Els pares de família cristians, siguin o no siguin socis del Centre Moral, als quals faci estremir la indiferència de tantíssims pares distrets, o indiferents, hauran d'interessar-se en aquesta obra, que ofereix als seus fills els avantatges d'una bona escola catòlica muntada d'aquí endavant amb tots els avenços i totes les garanties. Els socis, i els catòlics barcelonins en general, convé que no defugin protecció ni favor envers aquesta fundació que aporta al poble un element vigorós de *propaganda fide*. D'una manera especial els amics del *Centre Moral Instructiu de Gràcia*,

que ha rejoyenit tant frondosament sa venerable història, cal que ajudin i acudixin a la fundació, amb la caritat del donatiu i encara més, si pot ser, amb la doble caritat del sacrifici.

Es tracta de donar als petits, als fills del pròxim, no sols el vas d'aigua pel qual va prometre el Senyor el regne dels Cels, sinó l'aigua viva i corrent de la Doctrina de Crist, servida amb tots els elements que han de fer sant i eficaç el seu devassall, el saludable abeurament del poble.

Aula del grau superior

R. RUCABADO

ORGANITZACIÓ GENERAL DE LES ESCOLES DEL CENTRE

§

Com havem avençat ja per diferents medis de publicitat, les nostres Escoles seran dotades des de primer de Setembre vinent de l'organització i utillatge necessaris per a ser una

institució de superior eficàcia en la cultura espiritual dels infants. Una escola nova de soca i arrel, on s'hi trobin tots els perfeccionaments sancionats per la veritable pedagogia. I encara

ranta alumnes; limitació que ja estava establerta en els cursos anteriors, no solament per la capacitat dels locals, sinó més que per res, per tal que els nois puguin ésser atesos degudament pel professor. Un sol home no pot arribar a atendre a més de quaranta alumnes, en una escola primària, sense que l'activitat dels alumnes quedi sense direcció moltes vegades.

Concedim en canvi una cabuda de cinquanta alumnes al grau de pàrvuls, tenint en compte que hi serà adoptat el mètode Montessori amb còpia de material. En aquest cas, exercitant-se els nois pel seu compte llargues estones, el professor domina amb més facilitat la marxa regular del conjunt de la classe. Per aquest motiu, es destina als pàrvuls l'aula que dona a la façana del Centre. Es més gran que les altres i més ben soleuada. Els petits necessiten moure's més; necessiten més espai per a treballar amb el material Montessori, i

Pràctiques de Botànica

que aquestes coses han de ser vistes i viscudes per a poder-ne apreciar la seva valoració real, devem als nostres amics i al públic alguns ressenyaments sumaris per tal que puguin formar-se una idea de ço que serà la futura escola del Centre.

Organització general

L'Escola continua dividida en tres graus, que anomenarem: pàrvuls, elemental i superior, amb un professor a cada grau. En els graus elemental i superior podran cabre-hi fins a qua-

Excursió instructiva

Vísita als accidents del terreny triàssic a Brugués

tenen menor resistència a les temperatures baixes de l'hivern.

El grau elemental s'instal·la a l'aula situada a la dreta mirant al pati interior. Els alumnes tindran taules bipersonals. S'hi destina un armari per a material didàctic i una estanteria per a llibres, ultra la col·lecció del sistema mètric, i alguns mapes convenients. Una imatge bizantina de Crist Rei presidirà la classe. Tindrà també guarda-robes particular.

Els alumnes de la classe superior utilitzaran dues aules; ço és, la que està al primer pis situada a l'esquerra mirant al pati, i la sala de Joventut al segon pis. Aquesta ampliació del local destinat a escoles, respon al concepte que la Comissió té format del treball escolar quotidià en arribar al punt en que el noi esdevé un

receptor conscient de les idees que el professor inculca, i que revela després el solc que en el seu esperit han obert, quan ell, en l'execució dels treballs senyalats, dona pacientment i silenciosa el rendiment de les lliçons que li han estat inculcades.

Segons aquest concepte, la classe té dues fases completament distintes: Una en l'exposició de les idees que el noi ha de rebre: ço que en diem l'explicació de les lliçons; segona, la realització de treballs suggerits per l'explicació.

En el primer moment cal una màxima compenetració entre el professor i deixebles; els nois han d'estar a la vora del mestre. El mestre no ha de ser un orador: Déu nos enguard! No ha de cridar, la seva veu amable, el gest afectuós, el to ple d'interès, gairebé el seu calor vital ha d'arribar als alumnes. I això a distància es perd. Cal per aquest mo-

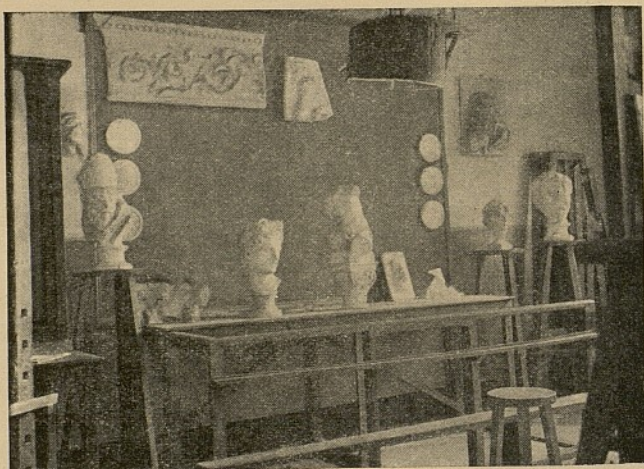
ment escursar distàncies, reduir espais, suprimir taules, és a dir tenir els nois asseguts a prop del mestre, res més. Aquesta part de la classe es farà a la Sala de Joventut, que fou ja amoblada en vistes a aquesta tasca docent. Aleshores l'aula del primer pis corresponent a la classe superior serà una sala de treball. Sorpendrà a molts en visitar-la la seva original disposició. Grans taules quadrades, planes i un armari amb compartiments seran tot el mobiliari. No caldrà que els nois estiguin orientats vers un punt de presidència del professor.

El circularà per la classe, vetllarà perquè es treballi, treballarà ell particularment en una de les taules al costat d'altres alumnes. Cada un desàrà els seus treballs al compartiment propi, numerat, de l'armari central i així el professor i la Junta podran compro-

var en tot moment el grau d'instrucció efectiva de cada un dels alumnes.

Ha estat reformada completament l'il·luminació. S'hi ha adoptat el sistema més perfeccionat tècnicament, per tal de produir una llum absolutament blanca, suau i repartida amb plena uniformitat sense deixar cap espai ombrejat. Per a aconseguir-ho s'han instal·lat els focus elèctrics amb reflectors parabòlics fabricats per la casa Goëtz de Berlín; sistema que ha estat instal·lat en algunes sales de l'internat de les Escoles Pies de Sarrià, que ho serà en els andens de la nova estació de M. Z. A. i en altres noves construccions de Barcelona.

S'ha construït una font al pati del primer pis, per tal que els mestres puguin exigir en els nois una absoluta netedat en tot moment, i per atendre a molts altres serveis indispensables en les hores de classe. Té una presen-

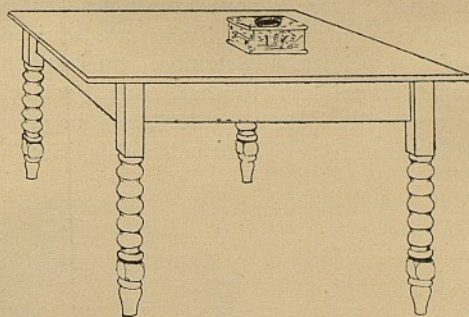
Classe de dibuix

tació ben artística, construïda amb rajoles historiades i majòlica verda.

I per tal de que en tot el conjunt no hi hagi res que desmereixi de la bona presentació que volem per l'Escola, tot el corredor d'entrada i l'escala seran decorats de bell nou, amb majòliques de La Bisbal als baixos i nou pintat en tota la resta del murs. Els tons blaus predominen en les portes i vidrieres.

El criteri general d'educació i d'instrucció que presideix en el règimen escolar nostre, no l'havem pas de repetir, puix l'havem expressat en documents anteriors. Formació cristiana, per la pràctica d'una vida piadosa, acomodada al grau de desenrotllament intel·lectual i sentimental dels infants; introducció a la vida litúrgica de l'Església en la pròpia Parròquia. Simpatia per les festes, per la vida i les coses religioses, simpatia per les festes, per la vida i les coses del Centre.

Dolcesa de tracte, amistat entre el professor i el noi, conduint-lo al treball per via del sentiment i per la proporció entre la facultat i la tasca, sense càstigs. Produir en el noi més que una cultura extensa, una preparació per a la cultura, ço és, claredat de raciocini, justesa de càlcul i domini del llenguatge amb riquesa de paraules. Afició al llibre, a la investigació, fomentant i dirigint la natural dels infants. I amb això, l'iniciar-lo a les disciplines generals de la cultura: Geometria, Geografia, Història, més per lliçons de coses que no pas per llibres. Conreu del sentiment ar-

Tipus de taula de treball

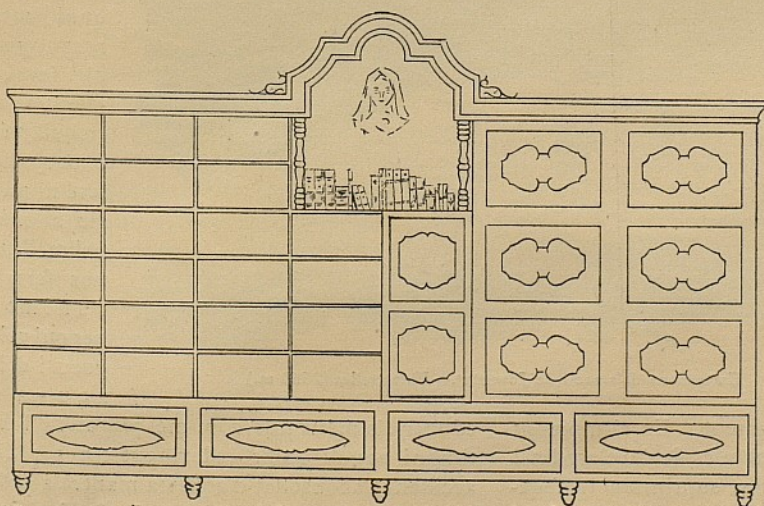
tístic, com instrument d'educació no com ornament exterior.

L'adquisició de nou material permetrà de totes maneres major amplitud d'ensenyaments. Posem de moment, màquina d'escriure per als alumnes de la classe superior: microscopi, làmines i aparells elementals de ciències segons el tipus de les escoles ben dotades.

No ha de sorprendre a les famílies el que ens mostrem en endavant més exigents en l'assistència, puntualitat, netedat i comportament dels nois. Hi ha certs defectes contra els quals l'Escola no hi pot res si les famílies no se'n preocupen. Fora dels més petits, els altres, si fan més tard d'un límit prudencial, trobaran la porta tancada. La manca d'assistència injustificada motivarà l'expulsió de l'alumne. Aquesta incúria fa impossible

l'instrucció del noi i ensorra el prestigi de l'Escola, i això és el que ens cal salvar. Es donarà major importància a les festes, excursions i visites instructives, formant en lo possible un calendari trimestral per medi del qual els nois i les famílies sàpiguen amb anticipació el règim detallat de tota la vida escolar.

No donem per acabada la nostra

Armari per als treballs dels alumnes

informació sobre la nova Escola del Centre, però l'espai ens obliga a limitar-nos aquí per avui. A primers de Setembre, tot just congregats els primers alumnes, convidarem els nostres amics i els veïns de Gràcia en general a la gran festa de la benedicció de l'Escola,

en la qual volem que ja hi prenguin part els seus deixebles, i amb aquest motiu acabarem d'assabentar-los dels altres detalls d'organització que ara estan pendents d'aprovació o en curs d'estudi.

EL QUE LES FAMÍLIES DEUEN A L'ESCOLA CRISTIANA

(DE MONS. GIBIER)

LES famílies deuen donar llur preferència a l'Escola cristiana, confiant-li els seus nois i el seu concurs sota la forma de retribució escolar.

«Que Déu ens guardi, deia el cardenal anglès Manning, de posar una pedra a la Catedral de Westminster, mentre hi hagi un noi catòlic a les escoles protestants». «No tindran l'ànima dels nostres infants», clamaren els catòlics belgues; i a tot arreu al costat de l'església han construït l'escola cristiana. Els catòlics francesos no han arribat a tant, no obstant haver fet notables avenços en el terreny de l'ensenyament. En el moment en què els sectaris, enemics de la claredat i vertaders obscurantistes, suprimien i ofegaven a milers de llars, la instrucció popular i

cristiana, els catòlics han establert noves escoles i nous centres d'ensenyament.

I les famílies assenyades han donat llur preferència i llurs nois a aquestes Escoles. I no sense dificultats. Per això han hagut de resistir, i alguna vegada fins a l'heroisme. Prova d'això és aquell ferrer, al qual un capítol del lliure-pensament digué «Si no porteu

la vostra filla a l'escola sense Déu deixaré de ser-vos parroquià». A la qual cosa respongué el ferrer «Per un parroquià més o menys no seré ni més ric ni més pobre. Feu-vos ferrar l'animal per qui vulgueu i deixeu-me

Excursions dels socis de Joventut.—Finestrelles (2558 m.)

educar els meus fills com me plagui». Testimoni aquell obrer esdevingut cec per un accident i aconsellat d'aquesta manera a l'administració municipal «A París s'us pot

curar, però si voleu que l'Ajuntament us pagui les despeses tregueu primerament la vostra filla de l'escola lliure» «No em parlem més, respongué l'obrer, quedaré cec però la meva filla no perdrà la seva fé» Testimoni encara aquell modest empleat de batllia, amenaçat de perdre el seu càrrec si no prohibia a la seva filla d'assistir a una reunió de perseverança a les monges «Senyor, digué, marxodese-guida; prefereixo morir de gana que perdre l'ànima de la meva filla» I no seria difícil citar més noms d'aquets gloriosos màrtirs de la llibertat de consciència.

Les famílies donant llurs nois a l'Escola cristiana li aseguren una clientela escollida. Fan més encara. Contribueixen a la vida de l'Escola per mitjà de la quota voluntària de la retribució escolar.

Sens dubte aquesta retribució és necessàriament exígua; un, dos, tres, cinc francs mensuals, naturalment, no és suficient per pagar totes les despeses de l'Escola. Però és el gra de sorra amb què contribueixen els catòlics per a cobrir el pressupost, i d'aquesta manera alleugerir la càrrega dels benefactors.

Demés, demanar a les famílies els sacrificis pecuniaris que poden consentir, no és un bé? Desfer les famílies de llurs responsabilitats, no és un mal? Els petits francesos no són nois trobats. Tenen pares que tenen una missió educadora i no se'ls deu dispensar sense més ni més de llurs deures. L'Escola cristiana és l'associada, la infatigable auxiliadora però mai la substituïda dels pares.

D'altra part, hom no s'apassiona per allò que no li costa res, i, al contrari, s'interessa per una institució amb proporció als sacrificis que li imposa. La retribució escolar associa els pares a la vida de l'escola, a l'educació dels fills; fent de l'escola propietat de les famílies,

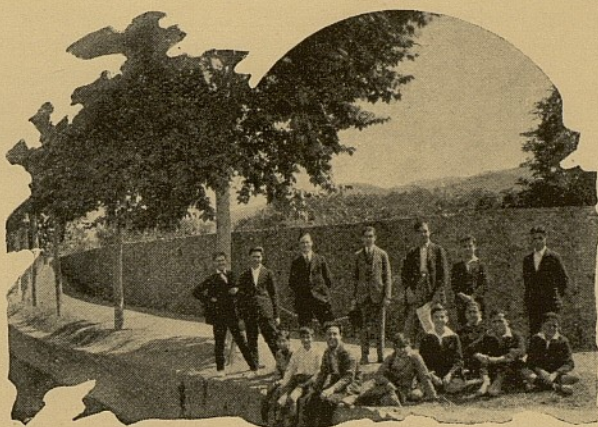
els recorda no solament el deure, ans també el dret que tenen de participar-hi, de vigilar-la, de tenir-la plena de vida i de progrés.

Però, ens direu; si l'Escola cristiana fa pagar, restarà buida. Res d'això. L'experiència demostra que l'Escola cristiana, fent pagar

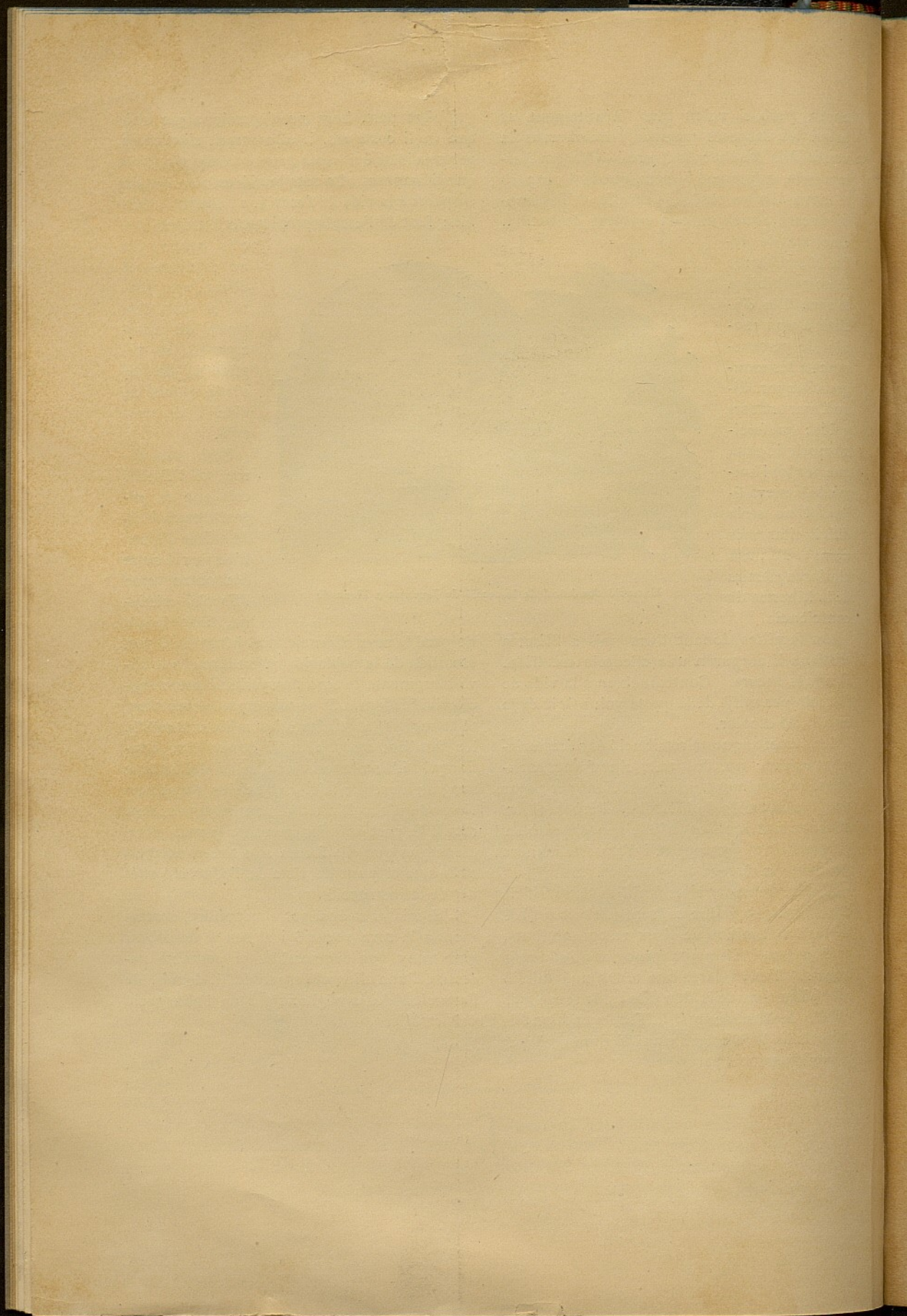
no perd la seva clientela, ans bé atreu la part escollida de la població. Aixecant el seu nivell augmenta la seva prosperitat i la seva acció vivificadora. Si no té sempre la quantitat, té al menys la qualitat; les millors famílies, les famílies assenyades li donen llur confiança. L'Escola cristiana salva del satànic programa escolar laic, ço que s'en pot salvar. No podent recollir tot el contingent escolar, recull la part més interessant, la més plena d'energies que ella forma sota tots conceptes, adés sota el punt de vista de l'educació adés del de la instrucció.

L'Escola cristiana per a respondre exactament a la seva vocació i al seu fi deu obrar amb seny ben remarcable. I per això necessita d'una clientela escollida, i, demés, de l'atenció, de la vigilància i de l'abnegació dels catòlics.

JOSEP CANUDAS, trad.

Excursió dominical de la secció de Joventut a Moncada

d'una estampa de la Mare de Déu, posada al cim d'un altar improvisat en l'angle dret de la testa de l'aula, per força havien de deixar en les nostres ànimes accessibles, amb tanta facilitat, a tota impressió, un gran fons de pietat i d'honradesa, un gran sentit de veritable religió.

Ja fa anys que el Centre ocupa el lloc que li correspon en l'esfera pedagògica i ara hem arribat al punt de dalt en çò que esguarda la perfecció de mètodes i procediments; podien quedar endarrera els medis de formació sobrenatural, ideal de tota entitat catòlica?

La història, tota la història del Centre exigia la resposta que els actuals organitzadors de les escoles estan donant amb la cura posada per a assegurar l'eficàcia de l'ensenyament religiós. L'assegurança que cerquen, són de parer que ja la tenen i ben ferma, en el fet de comptar amb mestres de pregon sentiment religiós i d'encomanar la formació de les consciències dels que pugen a sacerdots de virtut reconeguda i competents en l'art d'ensenyar, cosa en aquest altre fet, que gairebé és el mateix, d'introduir els alumnes al coneixement i AMOR DEL DOGMA CATOLIC per medi de la Santa Litúrgia que se'ls ensenya de practicar amb un afecte i il·lustració que ja no desitjaríem més perfets en molts de grans.

Ara només falta una cosa i és que siguin tots, absolutament tots, els socis els qui comparteixin l'ideal dels senyors que avui formen la Directiva del Centre i que ajudi cadascun, segons la mesura de les pròpies possibilitats, a l'esforç, al generós esforç que representa l'organització de les Escoles tal com les anem a inaugurar, amb tanta alegria, el curs que comença el mes vinent.

Jo per a ésser fidel a la meua devoció a les fórmules litúrgiques només sé dir al capdavall del present article la súplica final d'alguns capítols de l'Ofici Diví :

Tu, autem, Domine, miserere nobis.

Com si diguéssim : Déu hi faci més que nosaltres.

J. S.

LA RESTAURACIÓ
DE LA PARAULA EN L'ESCOLA

Es va reivindicant l'encàcia de la memòria, del treball de la memòria, com mètode d'ensenyament i mitjà de pròpia formació. Cal reivindicar i restaurar el culte de la paraula per al mateix fi i objecte de l'escola. Que en el principi no era la Memòria. Sinó que en el principi era la Paraula.

Tota una generació acomodaticia va expellir la paraula, que és tant com dir el raonament, de l'escola. I la substituï per ço que se n'ha dit lliçons de coses, i per tota una munió de fitxes, dibuixos, textos, per a fer més sensible la mostració de la veritat a l'infant. L'abús de la paraula, que considerem nefast, justifica l'esclusió absoluta d'ella? Ai! que totes les confusions que causa a la ment el verb inexacte i ampulós, no són tantes com les que provoca l'enravessament de certes lliçons de coses i l'esmerç de dibuixos, textos en un endiablât confusionisme!

L'educació per l'acció, pel joc, per la vida, s'ha dit. Ans cal pensar, aprendre de pensar, de copsar les relacions de les coses. Si s'aprèn d'obrar obrant, s'apren de pensar bé, pensant. Res tan enemic, en el moment de l'acció, d'aquesta, com el pensament. Potser encara més enemic d'ella el no haver pensat abans, el no saber de pensar. I ¿què expressarà, amb més fidelitat que res el pensament, què precisarà millor el sentit i la intenció, què manifestarà més les relacions de les coses, què dibuixarà tant els matisos del pensament per una sàvia adjectivació que la mateixa paraula, el verb?

Una lligó de coses, una relació de coses sensibilitzades en uns textos ferint els sentits, poden ser un estimulant platxeríós per a desvetllar l'interès o retindre l'atenció; i, inductivament dur a pensar. Però esdevindrà un moment, que per la mateixa sensibilització, per dir-ho així, del pensament, la ment cedirà a aquella, i no pensarà pus. O bé, la ment, de son raciocini, haurà arribat a un límit, que els textos no li oferiran més illacions per a relacionar. La ment queda delimitada per a un més enllà.

Així i tot, hi han una munió de matisos, que en apendre'ls, la ment aconpleix un màxim de gimnàsia intel·lectual, i que la trempa amb una fina i

força energia, que tots els textos i donades i lliçons de coses no poden expressar-lo. La ment ha d'aprendre'ls directament. Així per mitjà de la paraula, pel discurs dictat, la ment copsa les idees, i li desvetlla o suggereixen, una divina revifalla de noves idees i un lluminós horitzó de noves relacions. I pensant amb aquesta intensitat, s'aprèn de pensar i expressar-se amb exactitud i càlida concisió.

I no tots els matisos solament, sinó remilions de coses i de conceptes, el més ric del patrimoni moral i intel·lectual de la humanitat, queden absolutament exclosos del domini de les lliçons sensibles, i els més acèrrims impugnadors dels llibres de text al fer ús d'aquests per a la llur càtedra. I és que el món espiritual, el món moral, és tan subtil i pur, que només pot atansar-s'hi el pensament nu, després d'haver-se espolsat del damunt la pols de la realitat o del món sensible.

No per això és menys real, menys objectiu, aquest món espiritual que aquell altre de pols i matèria que toquem, però que no ens poden simbolitzar certs textos i signes de la realitat. La paraula pot mostrar-nos-lo, entre boires i confusions, i donar-nos-li un to inadequat a la realitat objectiva. S'esdevé aleshores que a l'abraçar-se a l'acció, facin falla aquelles idees d'aquell món insensible i descoratjar-se i a obrar o fer-se inepte per a l'acció. Així reixen els caràcters poc fermes, com aquell Frederic Moreau, l'heroi de *l'Education sentimentale* al traspassar de l'orde sentimental a l'intellectual. Com tants d'altres que en trobaríem, i en trobem en les nostres relacions quotidianes. Tals confusionsismes pot congriar-los un ús desmesurat de la paraula i més encara, la paraula inexacta i ampulosa. Però també moltes vegades, ço és manca d'adhesió, de franquesa, de continuïtat en les idees, i de prurit de reserves i vacil·lacions envers aquestes. L'esperit s'educa feble: sent una mena de passió per certes idees que per altra part no hi posa la confiança, o posa confiança en unes altres, que l'energia de l'esperit no arriba per a realitzar-les, a adaptar-hi la seva vida.

Car si anèssim a escatir massa, tal volta trobaríem una filosofia que informa un i altre procediment pedagògic, en aquesta qüestió de la substitució de la paraula, per la lliçó de coses. En aquest sembla que es vulgui que l'individu sigui un producte social, un resultant històric. Posa una qüestió de fet i no una qüestió de dret. I l'individu, l'home cal que domini la

vida i la història, inspirant-se en ella. Cal que posi el dret, encara que més o menys segons el fet. Modelar, per son lliure arbitri, el que deu ser no segons tot el que ha estat l'ambient que l'envolta, sinó segons el millor que ha estat, l'èlite de la humanitat.

Després de tot, diguem encara, els esforços morals i intel·lectuals, la virtut baronívola, profundament i continuadament autoeducadora, que ha de posar el mestre docte i honest per arribar a aquell mestratge de la paraula, per a expressar justament i concisa, amb ritme càlid, tots els matisos i tota la vida del pensament. Aquesta tal volta sigui la millor disciplina per a la pròpia perfecció intel·lectual. Aquesta disciplina és l'únic que ha modelat el mestre, l'escriptor clàssic. Sempre en el principi ha estat la paraula.

ANGEL GRAU

Director de les Escoles del Centre Moral

LA NOSTRA TASCA

Orfeó Montserrat

FESTA MUSICAL

Una festa de les que deixen un bon record fou el Concert que l'Acadèmia Plà donà en el saló d'actes del nostre Centre el diumenge dia 4 de juliol últim, com a final de Curs, i que anà a càrrec dels alumnes d'aquella Acadèmia.

El nombrosíssim auditori que omplia per complert el saló, palesava la consideració i estima en què és tinguda l'Acadèmia i àdhuc les simpaties de que gaudeixen, la direcció, els professors i els alumnes.

Felicitem el nostre consoci D. Bonaventura Plà, Director de l'Acadèmia per l'èxit de l'acte, als deixebles i molt especialment a la seva gentil filla Na Assumpta Plà, professora de solfeig de l'Orfeó Montserrat, qui amb el seu temperament artístic i recone-

gudes condicions, és l'ànima d'aquell Centre d'ensenyament musical.

Han començat les obres de reforma i decoració de la sala d'assaig de l'Orfeó. Per raó de la limitació de l'espai de que disposem en aquest número, preferim esperar el vinent per donar compte detallat com mereix una millora tan falaguera, que contribuirà molt fortament a reforçar l'esperit d'optimisme i l'entusiasme que gràcies a Déu tenim entre els elements orfeonistes del Centre.

Suspenses com de consuetud en el Centre les representacions teatrals i sessions de Cine durant els mesos de juliol i agost, es fa avinent als socis i famílies concurrents a aquests actes que s'està organitzant la vinent temporada, que començarà (si Déu ho vol) pel setembre que ve. Els detalls es notificaran oportunament.

Aquest número ha passat per la censura governativa

Cases que recomanem

Ajudem als que ens ajuden

**Escultura
Religiosa**

?

**Josep M.^a
Camp s
i Arnau**

Montseny, 77

Disponible

Disponible

Disponible

Acadèmia de Pràctiques Comercials

SALMERÓN, 11, 1.ª, 2.^a

Telèfon 200 G.

*Teneduria de llibres
Càlcul mercantil
Correspondència : Taquigrafia
Reforma de lletra
Mecanografia
Ortografia : Dibuix*

Hores: De 5 tarda a 10 nit

*Classes per a Senyoretes en
locals independents*

G È N E R E S D E P U N T

LOS DOLLARS

CARRER DE SALMERÓN, 56 : GRÀCIA

Disponible

Dr. Santiago Vivancos

Metge del departament
d'infants de l'Hospital de
la Santa Creu i Sant Pau

MALALTIES DELS NENS

De 3 a 4

Ha traslladat el seu domicili
i consulta a

Telèfon 2795 G.

Salmerón, 73, 1.er

Estoreria - Esparteria - Fàbrica de Persianes

VÍDUA DE J. CARALT

Venda, pintat i reparació
de PERSIANES
de totes menes

Salmerón, 179
(Davant Plaça Trilla)

CORTINES
ORIENTALS
Pita - Bambú - Cep - Vidre